

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320204250
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8320204250.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Moniky Tobiašovej v právnej veci navrhovateľa: G. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX L. č. XXX, proti osobe oprávnenej z vyživovacej povinnosti - synovi: G. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX R., adresa na doručovanie: R. XX/B, XXX XX R., v konaní o zníženie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č.k. 11Pc/32/2020-248 zo dňa 03.11.2022, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal voči oprávnenému zníženia výživného na sumu 60,- eur mesačne počnúc dňom 17.12.2020.
2. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením návrh zamietol.
3. Vykonaným dokazovaním nezistil existenciu dôvodov pre zmenu pôvodného rozsudku o výške výživného v časti týkajúcej sa výživného pre syna navrhovateľa v zmysle § 78 ods.1 a § 121 CMP a to z hľadiska zmeny pomerov na strane navrhovateľa a jeho syna.
4. Súd návrh na zníženie výživného za dobu od 17.12.2020 (podanie návrhu na zníženie výživného navrhovateľom v tomto súdnom konaní) do 07.10.2021, vzhľadom na to, že sa jedná o obdobie, za ktoré o výške výživného bolo právoplatne rozhodnuté až dňa 07.10.2021, súd v tejto časti návrh považoval za duplicitný. Za obdobie od 08.10.2021 do budúcnosť, dospel k záveru, že od poslednej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č.k. 27P/88/2019-685 zo dňa 21.07.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 20Cop/184/2020-760 zo dňa 08.09.2021, na strane povinného nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného. K podstatnej zmene pomerov nedošlo ani na strane oprávneného.
5. Proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ. Poukázal na to, že súd nezohľadnil jeho nepriaznivý zdravotný stav, ktorý mal v súvislosti s úrazom. Taktiež poukázal na to, že jeho plnoletý syn je schopný sám sa živiť, čo dokazuje aj to, že pracuje a dosahuje príjem. Má za to, že uplynutie vyše dvoch rokov od poslednej súdnej úpravy svedčí o zmene pomerov. Súd teda podľa názoru odvolateľa nedostatočne zistil skutočný stav a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Napadnutý rozsudok navrhol zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

7. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že navrhovateľ má na základe Okresného súdu Bratislava II č.k. 27P/88/2019-685 zo dňa 21.07.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 20CoP/184/2020-760 zo dňa 08.09.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.10.2021 uloženú povinnosť prispievať na výživu oprávneného sumou 250,- eur mesačne počnúc od 1.9.2019 do budúca. V dôsledku pribudnutia ďalšej vyživovacej povinnosti a skončenia zamestnania sa navrhovateľ domáha zníženia výživného na sumu 60,- eur mesačne. Súd prvej inštancie však návrh zamietol, poukazujúc na neexistenciu podstatnej zmeny pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu výšky výživného. Na vyživovaciu povinnosť otca voči mal. F. prihladali súdy už pri poslednej súdnej úprave. Oprávnený z výživného v čase predchádzajúcej súdnej úpravy bol študentom strednej školy, v súčasnosti je študentom dennej formy vysokoškolského štúdia.

8. V kontexte uplatnených odvolacích dôvodov je odvolací súd toho názoru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam. Svoje rozhodnutie argumentuje odvolací súd nasledovne.

9. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 CSP i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). CSP v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodnutej).CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“).

10. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane oprávneného plnoletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov.

11. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zníženie výživného je nielen to, či sa výrazne, trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

12. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti na dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, pracovnými skúsenosťami, vzdelaním a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru (existenciou pracovných príležitostí), primeraných daným schopnostiam, resp. vlastnostiam rodičov.

13. V preskúmanej veci ubehla od času posledného rozhodovania o vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči oprávnenému doba dvoch rokov. V čase poslednej súdnej úpravy bol oprávnený z výživného študentom stredoškolského štúdia. V súčasnosti je študentom dennej formy vysokoškolského

štúdia. V zmysle rozhodovacej činnosti súdov už samotný prechod v rámci stupňov vzdelania smie stačiť na zvýšenie výživného, resp. brániť zníženiu výživného na dieťa. Za daných skutkových okolností na strane dieťaťa možno k zníženiu výživného pristúpiť len za osobitne významných okolností na strane povinného rodiča.

14. Ako podstatnú zmenu pomerov vo svojich možnostiach, schopnostiach a majetkových pomeroch deklaruje navrhovateľ tým, že s ním spoločnosť Z. D., K..E.. vypovedala zmluvu o obchodnom zastúpení a prišiel tak o príjem. V tejto súvislosti správne súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ uzavrel zmluvu o obchodnom zastúpení so spoločnosťou K. - E. D. K..E..., pričom na základe tejto zmluvy mu boli vyplatené sprostredkovateľské provízie. Štruktúra a výška príjmu povinného v čase predchádzajúcej súdnej úpravy ako aj v súčasnosti je na veľmi podobnej úrovni, odvolací súd v zhode so záverom súdu prvej inštancie má za to, že tento nepredstavuje zmenu pomerov na strane povinného, ktorá by mala vplyv na záver o potrebe zníženia výživného.

15. Povinný taktiež namieta, že súd nezohľadnil jeho nepriaznivý zdravotný stav, ktorý utrpel v roku 2008 pri dopravnej nehode, v dôsledku ktorej bol operovaný s diagnózou záťažová trieštivá zlomenina holennej kosti. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti, že zhoršený zdravotný stav môže mať vplyv na schopnosť povinného z výživného dosahovať príjem a tým aj na jeho schopnosť plniť si zákonnú vyživovaciu povinnosť. Odvolací súd nespochybňuje vážnosť úrazu navrhovateľa, avšak absentuje akékoľvek preukázanie zníženia schopností navrhovateľa dosahovať príjem v dôsledku úrazu. Navrhovateľ v konaní predložil lekársku správu z roku 2008 z nemocnice, v ktorej bol operovaný. Žiadne navrhované lekárske správy, alebo posudky svedčiacie o zníženej schopnosti navrhovateľa dosahovať príjem v konaní predložené neboli. Nad rámec uvedeného je potrebné uviesť, že posledná súdna úprava výživného v roku 2020 reflektovala zdravotný stav otca v čase po úraze, ku ktorému došlo v roku 2008. Preto je správny záver súdu prvej inštancie, ktorý na úraz navrhovateľa v roku 2008 neprihliadal.

16. Odvolateľ namieta, že jeho plnoletý syn je dospelý človek, v ktorého možnostiach a schopnostiach je žiť sám, o čom svedčí aj to, že dosahuje príjem zo zamestnania.

17. Odvolací súd poukazuje na skutkové zistenia súdu prvej inštancie týkajúce sa nadobudnutia, resp. nenadobudnutia schopností povinného z výživného sám sa žiť. Do doby trvania vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu (už aj plnoletému) sa považuje aj štúdium ako sústavná príprava na povolanie na strednej a vysokej škole, nadstavbové štúdium. Pritom štúdium musí mať znaky „sústavnosti a cieľavedomosti“ (uznesenie ÚS ČR zo dňa 25. 3. 2014, sp. zn. IV. ÚS 1247/13). Je nesporné, že povinný z výživného je študentom dennej formy vysokoškolského štúdia. Vo vzťahu k námietke, že navrhovateľ má príjem z brigádnickej činnosti odvolací súd udáva, že akceptovaním výkladu súdu, že do príjmov dieťaťa je potrebné zahrnúť finančné prostriedky získané jeho vlastným pričinením, prípadne vo forme sociálnej dávky by mohlo dochádzať až k takým absurdným situáciám, že otec by bol súdom prakticky zbavený povinnosti platiť výživné s odôvodnením, že potreby dieťaťa sú v plnom rozsahu uspokojené. (porovnaj napr. Nález ÚS ČR II.ÚS 3113/10 z 21. 4. 2011). Je potrebné zdôrazniť, že navrhovateľ sa denným štúdiom na vysokej škole pripravuje na budúce povolanie a teda nemá schopnosť sa sám žiť, je odkázaný na výživné zo strany rodičov, ktorí sa majú na jeho výžive podieľať podľa svojich možností, schopností a majetkových pomerov.

18. Za daného stavu teda odvolací súd záverom zhŕňa, že v okolnostiach preskúmvanej veci, v zhode s názorom súdu prvej inštancie, nevzhliadol takú podstatnú zmenu pomerov, ktorá by dôvodila znížiť výživné navrhovateľa voči oprávneného. Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nevzhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).